

Casenê'nin Tanıklığı: Direnişten Özgürlüğe

Aysel Işık

Demir Eridi, İrade Kaldı:
11 Temmuz

Dicle Müftüoğlu

Kürt Özgürlük Hareketinden
Dönüşüm Hamlesi

Newroz Uysal Aslan

Casenê'de Kadın
Öncülüğünde Barış Eşiği:
Kendiliğinden Hukuk Yaratımı

Gülizar İpek

Tarihin Sesi Halkın Nefesi

Figen Aras

Zamanın Destansı Ruhu

Medya Doz

Manifesto Okumalarından
Notlar

İÇİNDEKİLER

1

Demir Eridi, İrade Kaldı: 11 Temmuz

Aysel Işık

9

Kürt Özgürlük Hareketinden Dönüşüm Hamlesi

Dicle Müftüoğlu

13

**Casenê'de Kadın Öncülüğüyle Barış Eşiği:
Kendiliğinden Hukuk Yaratımı**

Newroz Uysal Arslan

18

Tarihin Sesi Halkın Nefesi

Gülizar İpek

22

Zamanın Destansı Ruhu

Figen Aras

25

Manifesto Okumalarından Notlar

Medya Doz

Demir Eridi, İrade Kaldı: 11 Temmuz

Aysel Işık-20 Temmuz 2025

11 Temmuz’da Dukan’da yalnızca silahlar bırakılmadı; bir halk, tarih sahnesine yeni bir sözle çıktı. Artık eller tetikte değil, inşada

Hewlêr’den sabah yedide çıktık,

Gözlerde umut, yüreklerde tarih...

Her adım bir hatıra,

Her nefes bir kavganın iziydi.

İlk durak: Mehmed Berzenci

Kürdistan’ın derin yüreği,

Tarihin fısıldadığı bir alandı orası,

Şikefta Casenê...

Mağaralarda yankılanan yeminlerin tanığı.

Tarihi anlar,

Ancak tarihi yerlerde filiz verir.

Çubuk Barajı'nda başlatılan bir yürüyüşü bu,

Abdullah Öcalan'ın pusulasında

sessizlikten doğan en büyük çığlık...

Ve şimdi...

Dukan'da,

Tarihin nabzı yeniden attı.

Otuz yürekli insan,

Silahlarını bıraktı o taş mağarada

Ama silahlar değil,

bir halkın özgür iradesi yankılandı kayalarda.

Bu sadece bir imha değil,

Bu bir başkaldırının yeni evresiydi.

Barışa uzanan eller,

Demokratik bir toplumun temellerini kazıyordu.

Anlar...

Kürtler için hep kutsaldır.

Her takvim yaprağı,

Öcalan'ın düşünce atlasında bir yol,

bir iz, bir ışık...

Evet, 11 Temmuz'du.

Tarihe kazınan bir sabah.

Adı “silahsızlanma”ydı belki,

Ama özü:

İnkârın bittiği, varlığın tanındığı o andı.

Ve bir anne –

İki evladını özgürlük uğruna toprağa veren –

Başını dimdik tutarak dedi ki:

“Mutlaka sonuç alacağız.”

İşte o cümle,

Bütün açıklamaların kalbiydi.

Silahlar sustu,

Ama bir paradigma konuşmaya başladı:

Kadınların ve gençlerin öncülüğünde

Yeni bir yaşam doğuyordu.

Ve o yaşam;

Meşakkatli ama onurluydu.

Bu yolda,

Yol da kadındı,

Yolcu da...

Özgür irade,

Her adımda biraz daha büyüdü.

Ve alana döndüğümde...

Gözlerimde bir an,

Dudaklarımda bir slogan duruyordu:

“Umudumuz güçlü, çünkü Önderliğimiz var.”

Sahnede Hayatın Kendisi Vardı.

Ve sonra...

O anın sahipleriyle buluşuyorum.

Ekranlardan tanıdığımız simalar,

Sürekli röportajlarda yüz yüze geldiğimiz o yüzler...

Ama bazılarını,

O şikeftin ağzında,

Oval bir halka olmuş otururken tanıyoruz.

Bakışlarında sessizlik,

Ama içlerinde çağlar konuşuyor.

Gazetecilere tebessümle baş sallıyorlar.

Zaman kısa, an çok,

Sözler seçiliyor dikkatle.

Aralarında,

Beyaz saçlarıyla dinginliğin ve bilginin sureti olan Tekoşin Ozan...

Yoğun röportaj akışı içinde,

Nazikçe geri çeviriyor isteğimi.

Ama araya sıkıştırdığım küçük bir soru,

Kalbinin kıyısına dokunuyor:

“Aşağıya indiğinizde ilk ne düşündünüz?”

Kısa bir tebessüm,

Ve ardından gelen o sade, ama derin cümle:

“Sahneye çıktığımda, demokratik toplumun oluşum biçimi gözümde belirdi.”

İşte bu,

Bir halkın hayalini zihninde taşıyan birinin diliyle dökülmüş hakikatti.

Sonra diğerlerine yöneliyorum.

Kısa ama anlamlı sorular...

Bir sorumda:

“Merasimi nasıl gördünüz?”

İçlerinden biri,

Bir soruyla cevap veriyor:

“Asıl siz gazeteciler nasıl gördünüz? Biz o ana odaklanmıştık...”

Ve bir başka ses,

Törende Kürtçe metni okuyan Nedim Sever,

Verdiği bir röportajdan dönerken sohbete katılıyor.

Sormadan edemiyorum:

“Tarihi bir anda olmak nasıl bir duyguydu?”

Herkesi gözlemlemiş...

Merdivenlerden inmiş,

Sandalyeye oturmuş,

Ama o yoğunlukta sloganları duymamış olacak ki,

Şöyle soruyor hafif bir şaşkınlıkla:

“Sloganlar atıldı mı acaba?”

Gülümsüyoruz...

Evet, hem girişte hem çıkışta.

Cevabı duyunca,

Sandalyeye biraz daha yaslanıyor,

Omzundaki yük hafifliyor sanki.

Tam o sırada,

Grubun öncülerinden Bese Hozat,

Mağaranın içine giriyor.

Selamlaşıyor...

Yanındaki yabancı gazeteci soru yağmuruna tutunca,

Ben araya girip soruyorum:

“Bundan sonra ne olacak?”

Cevabı net, ağır, sorumluluk yüklü:

“Biz ciddiiz. Adımlarımız da bu yönde.

Önderliğimizin de belirttiği gibi,

Devletin de bu adımları aynı ciddiyetle atması gerekiyor.”

Sözler tamamlanır tamamlanmaz

Spontane başlayan başka bir röportaja geçiyor.

Grubun gençlerinden biri,

Bir kadın gerilla,

Gülümseyerek dudak kenarındaki uçuğu gösteriyor:

“Hazırlıklar çok yoğun... ondan çıktı,” diyor.

Gülüşü yorgun ama yürekli.

Bir yara değil;

Bir mücadele izi sanki.

Hepsi tek tek,

Sözlerini, bakışlarını, yüreklerindeki hikâyeleri bırakıyorlar bize.

Son sorular da soruluyor,

Cevaplar da alınıyor.

Ve artık ayrılık zamanı.

Yakılan silahlar...

Kepçe yardımıyla bir bir kaldırılıyor.

Kazanlar büyük,

Ama silahların eridiği kadar

bir çağ da geride bırakılıyor.

Yeni bir tarih,

Yeni bir eşik,

Ve biz,

Bu yolculuğun tanıkları olarak

Sessizce ayrılıyorz o kutsal alandan.

Ama içimizde,

yanmaya devam eden bir meşale daha var artık.

Gözümüzle gördüğümüz,

yüreğimizle hissettiğimiz,

zihnimizdeki o beyazlıkla hakikatin buluştuğu noktada —

gürleşen bir sesle dönüyoruz geriye...

Kürt Özgürlük Hareketinden Dönüşüm Hamlesi

Dicle Müftüoğlu-20 Temmuz 2025

Özgürlük hareketi tarihi boyunca yukarıda da anlattığım gibi dönüşümü salt silahla sağlamadı, paradigmasını topluma yaydığı düzeyde yaptı. Özsavunmasını silahtan daha çok paradigmasıyla ve tabandan örgütlenmeyle sağladı

Takvim yaprakları 11 Temmuz 2025'i gösterdiğinde Kürdistan, Ortadoğu ve dünya tarihi bir dönüşüme tanıklık etti. Abdullah Öcalan'ın PKK'nin 12'nci Kongresi'ne gönderdiği perspektifte de belirttiği gibi 50 yılı aşan soluksuz mücadelesi, yeni bir başlangıca evrilmek için bir silahlı mücadeleye son verildi. Kürt özgürlük hareketini tanımayan ya da uzaktan takip edenler için bu hamle şaşırtıcı görünebilir; ancak mücadeleye yakından bakıldığında, PKK'nin 50 yıllık tarihinin düz bir çizgide ilerlemediği anlaşılabilecektir. Kürt halkının varlığının tanınması ve ulus bir devlet inşasını hedefleyen PKK, aynı zamanda adından da anlaşıldığı üzere sınıfsal mücadele düsturuyla yola koyuldu. Tarihin akışı dümdüz bir çizgi olmadığı gibi mücadelenin akışı da buna sığmadı. Abdullah Öcalan, PKK'ye dair her hamlesinde aslında toplumsal dönüşümü esas aldı. Bu nedenle aslında 50 yıllık mücadele sadece kazanım elde etme değil, "vejin" yani dirilişe çevrildi.

Kadının düşürüldüğü, yarattığı tüm değerlerin çalınarak köleleştirildiği Mezopotamya topraklarında, aynı zamanda Kürt halkı da köleleştirildi. Sömürgeleştirilen bu topraklarda aynı zamanda Kürt halkı da sömürgeleştirilerek, tarihi yaratan gerçekliğinden, değerlerinden uzaklaştırıldı. 1921 Anayasası'ndan vazgeçilerek, tekçi anlayışın yer aldığı

1924 Anayasası'na geçiş ve Kürdistan coğrafyasındaki her bir direniş ve isyana yönelik kanlı baskın ile birlikte bir ulusun zamanla ulus olma özelliğini yitirdiğı bir gerçeklik ortaya çıktı.

Bu nedenle Abdullah Öcalan, başlattığı mücadele ile birlikte bir halkın dönüşümünü sağladı. Tek tek kent çözümlemeleri, Kürt halkının sömürgeciliğın etkisiyle nasıl dönüştüğünü, benliğini, direnç gücünü yitirdiğini ortaya koydu. Bunu yaparken de kaybettiğini doğru yerde aramayı öğretti. Bu 50 yılı bulan mücadele aynı zamanda “Yeni insan-yeni Kürt’ün” yaratım alanı oldu. Elbette bunun öncülüğünü de Kürt özgürlük hareketinin kadroları yaptı. 1984’te ilk kurşun sıkılarak silahlı mücadele yeni bir aşamaya geçtiğinde, ilk kurşunun aslında Kürt’ün geri kalan zihniyetine sıkıldığı çokça kez söylenmiştir. Gilî Dağ’da isyan bastırıldığında betona gömülen sadece Kürt’ün Kürdistan hayali değil, mücadele azmi ve kendine güveni olmuştu.

Gerillalar, gittikleri her dağ, taş, köy, ilçe ve kentte Kürt halkının nasıl da kahramanlaşabileceğini elindeki silah ve yaşam koşullarına rağmen duruşuyla anlatırken bir taraftan da sosyalizmi anlatıp propaganda yaptı. Ancak ilk süreçte insanları etkileyen şey sosyalizm anlatısı değil, gerillada inşa edilen sosyalist yaşam anlayışıydı. Bir hırka, bir lokma felsefesiyle dağların dervişleri olan gerilla hareketi bu nedenle büyüdü; yüzlerden, binlere, on binlere ulaştı.

Bu mücadele kendi içinde devrimler yaratarak ilerledi. Elbette Kürt halkının uyanışının ardından kadının uyanışı gerçekleşti. Kadın da özüne dönüp tıpkı Rindexan, Besê, Zarife gibi direnebilir, Sakineleşebilirdi. Kadının özgürleşme savaşımı ilk olarak içeride verildi, ardından da topluma yayıldı. Bugün Rojava Devrimi’nin 13’üncü yılında bir kadın devriminden söz ediliyorsa bu dönüşümden kaynağını alıyor. “Jin, jıyan, azadî”nin dünyada yankılanmasının nedeni de bunun bir özgürlük paradigması olmasından kaynaklanıyor.

Tam da bu nedenle, yazının başında da belirttiğim gibi, Kürt özgürlük hareketi Ortadoğu’da dengelerin anlık değiştiğı bir bağlamda doğrusal bir çizgide ilerlemekte ısrar etmemiş; aksine, mücadeleyi dönüştürmenin öncülüğünü üstlenmiştir. Özgürlük hareketi tarihi boyunca yukarıda da anlattığım gibi dönüşümü salt silahla sağlamadı,

paradigmasını topluma yaydığı düzeyde yaptı. Özsavunmasını silahtan daha çok paradigmasıyla ve tabandan örgütlenmeyle sağladı.

Bu nedenledir ki savaşın en çetin olduğu yıllarda yasal siyasi partilerle Meclis kapısı zorlandı. İlk süreçlerde kısa süreli de olsa yaptığı ittifaklarla Kürtlerin sesini Meclis kürsüsüne taşıdı ve günden güne bu alanda büyüdü. Yerelde yönetime geçti; paradigması çerçevesinde bir yönetim yaratma çabası oldu. Rojava’da Esad rejiminden en büyük zulmü gören Kürtler, iç savaş başladığında diğer gruplar gibi bir silahlı mücadeleyi esas almadı. Kendi içinde devrimini yarattı. Yerelden, tabandan özyönetimi örgütledi. Orada da silah sadece saldırılara karşı kazanımları koruma aracına döndü. Demokratik toplum anlayışı, kan deryasına dönen Ortadoğu’da Kuzey ve Doğu Suriye’yi bir vahaya dönüştürdü. Kürtler burada sadece DAİŞ’e karşı savaşın kahramanları değil, kadın özgürlükçü, ekolojik ve demokratik bir yaşamın diğer halklar ve inançlarla birlikte nasıl inşa edilebileceğini gösterdi.

İsrail, ABD, İngiltere gibi egemen güçler Ortadoğu’da yeni hesaplar yapıp planlar kurarken, Abdullah Öcalan Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı yaptı. Yani sahada oyun kurmaya çalışanlara karşı kendi planını ortaya koydu ve bu kan deryasına dönen toprakların ancak Demokratik Ulus ile huzura ereceğine işaret etti. 9 Temmuz’da yaptığı çağrı ile de “Silahın değil, siyasetin ve toplumsal barışın gücüne inanıyorum ve sizi de bu ilkeyi hayata geçirmeye çağırıyorum” sözüyle birlikte dönüşümün işaret fişğini verdi.

KCK Eşbaşkanı Bese Hozat’ın öncülüğündeki Barış ve Demokratik Toplum Grubu, düzenledikleri törenle silahlarını imha etti ve “Barış ve Demokratik Toplum sürecinin pratik başarısı için bir iyi niyet ve kararlılık adımı olarak ve bundan sonra özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelemizi, demokratik siyaset ve hukuk yöntemiyle yürütmek amacıyla ve demokratik entegrasyon yasalarının çıkarılması temelinde sizlerin huzurunda silahlarımızı özgür irademizle imha ediyoruz” dedi.

Bu hamle ile birlikte bir kez daha demokratik toplum ve siyasetin öncülüğünü özgürlük hareketi kadroları yaptı. Bugüne kadar da sadece silahla mücadele etmeyen, aynı zamanda siyaset yürüten bir hareket bu adımıyla birlikte bunu daha sistematik olarak yerine getirme kararı aldı. Son örneğini Hamas-İsrail savaşında gördüğümüz gibi, tarafların birbirine alan tanımadığı dönüşümsüz bir savaş hali, yalnızca bir yıl gibi kısa bir sürede on binlerce insanın yaşamını yitirmesine neden oldu.

Bugüne kadar hem devlete hem de dünyaya Kürt varlığını kabul ettiren bu hareket şimdi daha fazla yerelden, sokak sokak, ev ev örgütlenerek demokratik toplumun inşasına yer açıyor. Elbette bu, acıyla yoğrulmuş bu toprakların yeniden suya kavuşmasına benziyor.

11 Temmuz ile birlikte, Neolitik Devrimin yapıldığı bu topraklarda bir kez daha demokratik, komünal toplumun inşasına yol açıldı.

Casenê'de Kadın Öncülüğüyle Barış Eşiği: Kendiliğinden Hukuk Yaratımı

Newroz Uysal Arslan-20 Temmuz 2025

Dünyadaki mücadele örneklerinde de silahlara veda süreci ya da bırakma sürecinde sahnede erkekler vardır. Kadınlar daha çok toplumsal barışın sosyal ayağında görev almıştır. Bu durumu, savaşın eril kodlarını düşündüğümüzde kadının görünmezliği olağan gelir, gelenekseldir

Temmuz ayı sıcaklığında, Casenê mağarasının önünde yakılan o ateş yalnızca bir silahı değil; savaşın, erkek aklın, devletin şiddet kodlarını da küle çevirdi. O anda mücadelede yitirilen her can, her duygu, her anlam kendini bir hukuk beyanına, bir yemine, bir tarih düzeltmesine/yazımına, ahlaki politik toplumun vicdan eylemine büründürdü. Söze dönüştü. Erkek egemen savaşın gölgesinden doğan bu törende ilk adımı atan kadındı. Büyülü anda tarih yaratan, ilk ateşi yakan, sözü başlatan, geleceği kuran, geleceğe yürüyen, gelecekte beraber yürümek için çağrıda bulunan...

Demokratik toplum grubunun öncülüğünü KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanı Bese Hozat'ın yapmış olması, pek çok yönüyle tartışıldı ve değerlendirildi. Bu durum; simgesel mesajı, kapsayıcılığı, görkemi, vakurluğu, güveni, cesareti ve barış figürü olarak kadının öne çıkarılma amacını barındırıyordu.

Gerçekleşen tören, merasim, seramoni — Bese Hozat'a göre ise gerçekleşen “eylem” — kadının öncü rolünü sadece sembolik değil, pratik ve stratejik anlamda içeriyor. Bu, bugünün tanıklık ettiği; bin yıllık kadının bilgelik ve cesaretinin yeniden canlandırılmasıdır.

“Yeryüzünün Lanetlileri” kitabında Frantz Fanon’a göre, sömürgeciliğe karşı özgürleşme, kolonyal düzenin dilini ve yasasını ancak onun şiddet biçimiyle kırabilirse mümkündür. Yani en çıplak haliyle cevap dili, kendi varoluşunu yeniden tanımlamada bir eylem biçimidir. Silahla başlayan özgürleşme tarihsel olarak geçerli olsa da stratejik olarak aşılmayı bekleyen bir eşiktir. Sn. Öcalan’ın “eşikteyiz” dediği anda ve eşikte olma, yeni bir yol haritasının adımlarıdır.

PKK’nin bu eşiği, dünya devrimlerinin erkek özneli tarihine karşı kadın öncülüğünde gerçek istemesinde güçlü anlamlar yüklüdür. Casenê mağarasından iniş, çağrı, silahların yakılması ve dönme amaçlı dağlara geri gidilmesi; barışa doğru yürüyüş hali, kadının kurucu iradesiyle can bulursa gerçek başarı sağlayabilecektir.

Ateşle göğe yükselen dumanda yaşamsallaşanlar, tarih içindeki erkek merkezli barış kurucularına karşı yazılmış ya da gerçekleşmiş en radikal karşı çıkış hamlesidir. Erkek-devlet-savaş-şiddet birleşiminin kurduğu tüm yapıları dönüştürme iradesinin görünümüdür. Bu iradeli duruş yalnızca cins olarak “kadın” olmasından ya da KCK Konseyi Eşbaşkanı olmasından ötürü değil, kadın özgürlük çizgisinin örgütlü hafızasını taşımasındandır. Bu nedenle Süleymaniye’deki eylemsel tören, kadın öncülüğündeki toplumsal sözleşmenin ve yine kadın öncülüğünde kurulacak barış hukukunun habercisidir.

Bu törenle barış hukukunu sahada yazan ve yaşatan kadınların varlığı gösterilmiştir. Devletlerin teknokrat, bürokrat, temsili “komisyonları” kurulmadan önce toplumun vicdan ve hafızasında hukuksal hazırlığına başlanmıştır.

Dünyada sayısız film, dizi, roman, hikâye, destan vardır ki erkek komutanın kılıçlarını toprağa saplamaıyla sembolleşir. Dünyadaki mücadele örneklerinde de silahlara veda süreci ya da bırakma sürecinde sahnede erkekler vardır. Kadınlar daha çok toplumsal barışın sosyal ayağında görev almıştır. Bu durumu, savaşın eril kodlarını düşündüğümüzde kadının görünmezliği olağan gelir, gelenekseldir.

Bu kalıbı kıran kadın liderliği, silah imhasıyla devletle hesaplaşmayla beraber ataerkinin içimizdeki izleriyle de vedalaşma sağlamayı dile döker. Oysa bu veda hiç de kolay olmamaktadır. Çünkü savaşın yarattığı erkek egemen zihniyetin şekillendirdiği savaş dili, kadını direniş figürü de o düzenin taşıyıcısı haline getirmiştir.

Barış, kadının duygusal ve tarihsel benliğinde, hafızasında da bir eşiği temsil eder. Ortaklaşmayı, gerçekten halklar olarak bir arada yaşayacak ortak sözleşmeyi kurmayı sağlayarak çözüm pusulasını çizer.

Bin yılları aşkındır savaşın her türlüşü erkek kararıyla başlamışken, bugün silahların külleri arasında bir gelecek inşa edilecekse, bu yalnızca teknik bir ‘silahsızlanma’ değil; kadın öncülüğünde bir yaşam inşası olmak zorundadır. Orada bir silahın imhası, erkek-devlet aklının barutla kurduğı hükmün, külle kadın eliyle mühürlenmesidir.

Bu tören hukuken tanınma çerçevesi netleşmemiş olsa da, aslında Türkiye hukuku ve uluslararası hukuk açısından birçok yönü vardır ya da birçok yönünü açığa çıkaracaktır. Hatırlayalım ki PKK hâlen “terör örgütü” listesinde ve süreci yürüten devlet bunu resmî bir silahsızlanma süreci olarak tariflemeydi. En ileri denecek yaklaşımlar, çok büyük meşruiyet ve hukuk inşası adımı olarak değerlendirmeler idi. Kadınlar için hukuk devletten değil yaşamdan, toplumdan süzülendir.

Güney Afrika, Kolombiya, Nepal örneklerindeki gibi hukuksal karşılığının olmaması da Türkiye devletinin bu konuda hareketsizliğinden kaynaklanmaktadır.

Kadın öncülüğünde silahların yakılarak imha edilmesi; Sn. Öcalan’ın çağrısıyla gönüllü bir silahsızlanma beyanı, çatışma dönemine dair sorumluluk devrinin ilanı, demokratik siyaset düzlemine geçişin taahhüdüdür. Özetle kendiliğinden bir hukuki davranış doğurmaktadır.

“Kendiliğinden bir hukuki davranış” kavramı enteresan gelebilir. Teknik olarak hukuksal düzenleme, resmî yükümlülük olmaksızın, bireylerin veya kolektif oluşumların hukuki değer taşıyan eylemleridir.

Yani toplumsal barışı, adaleti, hakkaniyeti gözeten davranışlarda bulunabilme yetisidir, etkisidir. Bunu Lon L. Fuller’in “içkin hukuk” ya da “hukukun iç ahlakı” görüşleri temel olarak açıklayabiliriz. Fuller’a göre hukuk sadece normlar değildir. Hukuk, insanların adaletli olana yönelme eğilimi, toplumsal yaşam içindeki etik-pratik davranışlarla da oluşur.

Bu tür davranışlar “kendiliğinden hukuki”dir ve zamanla yarattığı etkiyle, bağlamla hukuku zorlayıcı işlev kazanır; hukuk yapıcı sonuç yaratır.

Buna göre de PKK'nin silah imhası töreni, hukuken zorunlu olmasa da adalet ve barışa yöneldiği için “içkin bir hukuk pratiği”dir. Sn. Öcalan'ın “hukukun içine yedirilmiş ahlak” değerlendirmesi de bu yaratımın ön adımını oluşturmuştur.

Yasa Dışı Değil, Yasasız Bırakılan Boşluğun Doldurulma Talebidir

Hukuksal bir diğer anlam da kamusal meşruiyet tartışmasıdır. Jürgen Habermas'ın yaklaşımıyla hukuk, pozitif kanunların yanında kamusal tartışma, fayda, rıza ve iletişimsel eylem yoluyla fiilen kendiliğinden de üretilebilir.

Bu çerçevede silah yakma eylemi meşruiyet oluşturunucudur. Henüz yasa önünde tanınmasa da hukuki anlamını çoktan yaratmaya başlamıştır.

Casenê Mağarası'ndaki çağrı ve kadın öncülüğünde yapılan bu tören, toplumsal barış talebini açıkça ilan eden bir kamusal hukuk eylemidir.

Bu hafta itibariyle TBMM çatısı altında partilerin yer alacağı sürece dair komisyon kurulmuş ve muhtemel ilk toplantısını yapmış olması bekleniyor. Devlet henüz hukuksal temelini oluşturmamışken, 30 kişilik Barış ve Demokratik Toplum Grubu'nun eylemi örgüt tarafından başlatılan hukuki davranıştır.

Silah yakma eylemi, resmî hukuk sisteminde karşılık bulmasa da, gelecekteki hukuki düzenlemelerin temel referans noktaları hâline gelecektir. Yasa dışı değil, yasadışı bırakılan boşluğun doldurma talebidir.

Dünyadaki örneklerinden farklı olarak, bu girişim hukuk sistemini aşan derin karakterli bir yapıdadır. Evet, Sn. Öcalan'ın çağrısı ile gerçekleşti. Belli ki meşruiyet ile pozitif hukuk arasına sıkışan boşluk, barış ile doldurulmak istendi. Ve yine hukukun devlet eliyle kurulması beklenmeden hukuk inşasına başlandı.

TBMM'de kurulacak komisyonun hukuk yaratımına başlama konusundaki yavaşlığına karşı, tarih, toplum ve örgüt tarafından hukukun ahlaki-politik yönü cesur bir şekilde ifade edilmiştir. Çünkü hukuk, iktidarın meşruiyet aracı değil, toplumsal özgürlüğün zeminidir.

Ve açık ki ilk adımını bir kadın attı, ilk ateşi bir kadın yaktı. Bir dağda değil, bir mecliste değil; Nesrin Akgül'ün deyimiyle ‘bir dağın yamacında’^[1], halkın vicdanı ve halkın tanıklığında yükseldi.

Silahı yakmak sadece savaşı değil, onun kurucu kodlarıyla hesaplaşmayı da ifade eder. Erkek egemen devlet şiddeti, savaşla birlikte yalnızca toprakları değil, toplumsal cinsiyet düzleminde kadını da işgal eder.

Savaşın kadın bedeni üzerinden yürütüldüğü özel haller, kadının bedeninin özgürlüğünü sağlamasını da barışın bir parçası kılar. Savaşın içinden büyüyen kadınlar, erkek şiddetini, devletin inkârını ve savaşın dayattığı rolleri de yaktılar.

Kadınlar bu süreçte “savaşın pasif tanığı” olma rolünü değil; barışın ve özgür yaşamın aktif kurucusu olma rolünü benimsemektedir. Silahsızlanma siyaseti kadınlar tarafından sahiplenilmediği sürece, barış eksik doğar. Çünkü bu coğrafyada en çok kaybeden, en çok direnen ve en çok umut eden hep biz kadınlar olduk.

Savaşlar hep erkeklerin kararıyla başladı. Ancak barış, kadınların yürüdüğü yollarda; ağıt yakanlar tören esnasında yapılan uyarıyı değil, içlerinden gelerek alkışı bırakmayan anaların dillerinde; zılgıtlı direnenlerin ellerinde büyüdü.

Bugün silahların külleri arasından doğacak her gelecek, yalnızca çatışmasızlık değil; kadın öncülüğünde şekillenen, eşitlik ve özgürlük temelli bir yaşam tahayyülünü içermelidir. Bunu da belki en çok kendi içsel savaşımızla, yüzleşmemizle, kavgalarımızla, yeniden yaratımımızla, mücadelemizle yapacağız.

Kadınlar, silahların gölgesinde büyüdü ama her defasında o küllerden kendini yeniden yaratan da kadınlar oldu.

Kadınlar, barışın hem sözünü hem hukukunu kuran ve onu ilmek ilmek ören yaratıcı öznelerdir.

Şimdi kadın renginde bir geleceği, kadın aklıyla, kadın ruhuyla ve kadınların hukukuyla yazacağımız bir yarını kurma eşiğindeyiz.

Son Not:

[1] <https://x.com/yeniyasamnews/status/1944502095345795579?s=48>

Tarihin Sesi Halkın Nefesi

Gülizar İpek-20 Temmuz 2025

Artık susma zamanı değil, ses olma zamanıdır. Barış bir temenni değil, örgütlü bir iradeyle kurulan bir inşadır. Ve o insanın tuğlaları kadınların direnişiyle, halkların ortak emeğiyle, gençliğin umuduyla döşenecektir

9 Temmuz 2025... Kürtler için yalnızca bir gün değil, yüreğin çarptığı, gözlerin dolduğu, tarihin yeniden yazıldığı bir gündü. Tam 26 yıl sonra, milyonlarca insanın hasretle beklediği o ses, bu kez görüntüsüyle birlikte yankılandı. Abdullah Öcalan, 19 Haziran 2025'te İmralı'da kaleme aldığı tarihi çağrısını, ilk kez videolu bir mesajla halkına ulaştırdı. Bu görüntü, Kürt halkının yüreğine işleyen derin bir özlemin, direnişle yoğrulmuş onlarca yılın ve barış umudunun bir anda vücut bulmasıydı.

Bu yalnızca bir liderin konuşması değildi. Bu; halkına adanmış bir ömrün, özgürlük ve barış uğruna verilen mücadelenin, tarihsel bir kavşakta dile geliyordu. Öcalan'ın her kelimesinde yılların deneyimi, sesindeki kudrette inancın direnci, bakışındaki kararlılıkta halkının yüzyıllık hakikat yürüyüşü gizliydi. Bu çağrı, sadece Kürt halkını değil, tüm Ortadoğu halklarını kapsayan bir yeniden inşa iradesiydi.

Kürt halkı için bu görüntü, yalnızca bir hasretin sona erishi değil, aynı zamanda yeni bir sürecin başlangıcıydı. Önderliğini görmek, sesini duymak; mücadele azmini tazeleyen, politik iradeyi büyüten, umudu çoğaltan bir gelişmeydi. Söz artık yeniden özgürlüğün, barışın ve halkların ortak geleceğinin sözüdür.

Kürt halkının mücadelesi, yalnızca bir politik direniş değil, aynı zamanda onuru, kimliği, dili ve varlığı için sürdürülen derin bir yaşam kavgasıdır. Bu kavga, en ağır bedellerle, en çetin yollardan geçerek bugünlere ulaştı. Ve bu yolun öncüsü, taşıyıcısı ve kurucu aklı olan Abdullah Öcalan, 50 yılı aşan bu tarihsel yürüyüşün her anında halkıyla birlikte direndi, düşündü ve yol gösterdi.

Öcalan'ın 9 Temmuz 2025'te açıklanan videolu çağrısı, 1970'lerin sonlarından bugüne kadar gelen bir özgürlük çizgisinin, yeni bir evreye taşındığını ilan etmektedir. "Kürdistan Devriminin Yolu" olarak adlandırılan tarihsel devrimci perspektif, bu çağrıyla birlikte "Demokratik Toplum Manifestosu"na evrilmekte; artık silahların değil, sözcüklerin, toplumsal sözleşmelerin ve siyasal aklın zamanı gelmektedir.

Bu bir son değil; aksine halkların yeni bir birlik ve ortak yaşam arayışının başlangıcıdır. Abdullah Öcalan'ın bu yeni manifestosu, yalnızca Kürt halkı için değil, Ortadoğu'nun kadim halkları için de bir davet niteliğindedir. O, bu çağrısıyla Kürt halkına sadece bir görev değil, aynı zamanda bir umut vermektedir: Birlikte yaşanabilir, demokratik ve özgür bir geleceğin mümkün olduğu inancı...

Yoldaşlığa, mücadeleye ve dayanışmaya vurgu yapan ifadeleri, bu çağrının sıradan bir politik açıklama değil, derin bir toplumsal tahayyülün sonucu olduğunu gösteriyor. Öcalan, yılların deneyimini ve felsefi birikimini, halkının yarını için yeniden kuruyor. "Silahın değil, siyasetin ve toplumsal barışın gücüne inanıyorum. Ve sizi de bu ilkeyi hayata geçirmeye çağırıyorum," derken, onun sözleri sadece bir örgüte değil, bir ulusa, bir bölgeye, hatta insanlığın vicdanına hitap ediyordu. Artık silahların susmasını, diyalog ve barışın konuşmasını istiyordu. Bu, sadece bir strateji değişikliği değil; bir zihniyet dönüşümünün, bir umut arayışının manifestosuydu.

"Son günlerde bölgede yaşanan gelişmeler, attığımız bu tarihi adımın önemini ve aciliyetini açıkça teyit ediyor," dediğinde, Öcalan'ın sesinde kararlılık netti. Bu kararlılık barışa olan inancın tükenmez ateşiydi. Bu sözler, Ortadoğu'nun kaotik atmosferinde, savaşın gölgesinde filizlenmeye çalışan bir zeytin dalı gibiydi. Bu bir dönemin kapanışını ve yeni bir başlangıcın müjdesini veriyordu.

Yeni Sürecin Kapısını Aralamak: Demokratik Toplum ve Gönüllü Geçiş

Tarih, bazen bir halkın yazgısını değiştiren anlarla hatırlanır. Abdullah Öcalan'ın videolu çağrısı da böylesi bir andı. Sadece geçmişe dönüp bakan değil, geleceği kucaklayan, mücadeleyle yoğrulmuş ama barışla taçlandırılmak istenen bir süreçti bu. Öcalan'ın

sözleri, sadece siyasal değil, derin bir ahlaki, felsefi ve toplumsal yük taşıyordu. Ve çağrısının merkezinde, “gönüllü geçiş” vardı.

Öcalan, örgütsel mirası inkar etmeden, onu reddetmeden; aksine onurlandırarak, halkın mücadelesini başka bir aşamaya taşımayı önerdi. Silahlı mücadelenin yerini artık siyasal mücadele almalıydı. Savaşarak var edilen kimlik, şimdi barışarak yaşamı inşa etmeliydi.

“Yapılan silahlı mücadele aşamasından demokratik siyaset ve hukuk aşamasına gönüllüce geçiştir. Bu bir kayıp değil, tarihi bir kazanım olarak değerlendirilmek durumundadır.”

Bu sözlerde korku değil, güven; tereddüt değil, kararlılık; geri çekilme değil, ileriye doğru açılan bir yol vardır. Bu geçişin gönüllü olması gerektiğini özellikle vurgularken, dayatılmış barışlara değil, halkın iradesiyle örülen barışlara inandığını bir kez daha açıkça ortaya koyar.

Abdullah Öcalan’ın çağrısında en çok yüreğe işleyen, derinden sarsan cümlelerden biri şuydu:

“Ben hiçbir zaman kendi özgürlüğümü bireysel bir sorun olarak görmedim. Felsefi olarak da kişi özgürlüğü toplumdan soyut olamaz. Birey özgürleştiği oranda toplum, toplum özgürleştiği oranda birey özgür olabilir.”

Bu sadece bir düşünce değil; bir yaşam biçiminin, bir mücadele ahlakının ve halkına adanmış bir ömrün manifestosudur. Öcalan burada kendini değil, halkını merkeze koyuyor. Kendi özgürlüğünü talep ederken bile bunu bireysel bir çıkar olarak değil, halkların ortak geleceği içinde anlamlı bir yere oturtur. Bu, kendinden önce halkını düşünen bir vicdanın konuştuğu andır.

Bu tarihi çağrı, öfkeye değil sağduyuya, şiddete değil barışa, ayrılmaya değil ortak yaşam iradesine dayanmaktadır. Yılların savaşından süzülen bir bilgelikle, halkların yeniden inşa sürecine yaptığı çağrıyla Öcalan, yeni bir yolun taşlarını döşemektedir. Bu yol, dikenli olsa da halkın iradesiyle yürünecek bir yoldur. Barış bir suskunluk değil; sözle, mücadeleyle, yoldaşlıkla örülen bir hayattır.

Kürt halkı bu çağrıyı gözyaşlarıyla, umutla, heyecanla karşıladı. Çünkü bu ses; zindanların direnişiyle, dağların sesiyle, sokakların inadıyla büyüyen bir sestir. Bu çağrı; yıllardır süren

bir mücadelede, “şimdi birlikte yeniden kurma zamanı” diyen bir vicdandı. Ve bu vicdan, halkın kendi vicdanıdır.

Bu çağrı, sadece bugünü değil, geleceği de tarif etmektedir. Komünalist yoldaşlık, halklar arası dayanışma, kadın özgürlüğü, ekolojik toplum ve doğrudan demokrasi, bu inşanın temel direkleridir. Bu yönüyle Öcalan, mevcut sistemin çürümüşlüğüne karşı alternatif bir yaşamın mümkünlüğünü hatırlatmaktadır. Bu çağrı; halklara bırakılan bir miras, mücadele edenlerin yüreğinde yeniden çarpan bir direniş çağrısıdır. Bu çağrı, savaşların ve yıkımların ortasında, barışa olan inancımızı diri tutan bir sestir. Yıllardır susturulmak istenen bir halkın, görmezden gelinen bir öncünün sesi yeniden yankı buldu.

Tarih yeniden yazılıyor ve bu kez halkların elleriyle, kadınların kalbiyle, gençlerin cesaretiyle... Öcalan’ın “Benim özgürlüğüm değil, toplumun özgürlüğü önemlidir” sözüyle sadece bir yaşam felsefesi değil, yeni bir yol çizildi. Bu yol; komünalist yoldaşlığın, halk meclislerinin, kadın öncülüğünün, doğayla barışık bir yaşamın yoludur.

Bugün bizlere düşen, bu çağrının hakkını vermektir. Artık susma zamanı değil, ses olma zamanıdır. Barış bir temenni değil, örgütlü bir iradeyle kurulan bir inşadır. Ve o inşanın tuğlaları kadınların direnişiyle, halkların ortak emeğiyle, gençliğin umuduyla döşenecektir.

Ey Bu Sesi Duyan Herkes!

Barışa adım atmanın vakti geldi. Mücadelenin halkla bütünleştiği, kardeşliğin sınırları aştığı bu yolda yürümek hepimizin görevidir. Öcalan’ın çağrısı bizlere yalnızca geçmiş değil, geleceği de emanet ediyor.

Bu emanet, omuzlarımızda bir onurdur. Onurla yürümek, direnişi büyütmek ve barışı kazanmak için şimdi daha fazla kenetlenmenin zamanıdır.

Barışın adı mücadeledir, yolun adı komünalist yoldaşlıktır. Ve bu yol, halkların yoludur.

Hafıza aktarımı, bir halkın kendi kültürünü, dilini, hikâyelerini bir sonraki nesle anlatma eylemidir. Bu aktarımla, varlık köklerinden kopmadan yeniye inşa etmenin macerasına girebilir

Jineolojî etrafında buluşmalar yaşanırken mitolojiler ve halk destanlarının birer hikayeden ibaret olmadığını; her birinin dönemini karşılayan birer hakikat aktarımı olduğunu fark ediyorduk. Elbette doğal toplumun ahlaki ve politik yaşam biçimini 21. yüzyılda güncelleyebilmek; mitolojilerin, dinlerin ve felsefenin, bilimin ve sanatın birer düşünce yöntemi olarak tarihte yarattıkları değerleri ve tutuculaştıkça yarattığı sorunları zihniyet yapılanması olarak ele almakla mümkündür. Jineolojî tam da bu mümkünlüğü karşılıyor. Olguları bilimsel ve felsefi olduğu kadar tarihsel bağlamından koparmadan ele almak; toplumsal hakikatteki yerini açığa çıkarmak öğretici oluyor.

Saimi Abdullah Öcalan'dan gelen asrın çağrısı, Bese Hozat öncülüğünde gerillaların mekânlarından çıkış halleri, pozitivizme karşı estetiğin etik duruşla olan bağını destansı bir ifadeye kavuşturuyor.

Son zamanlarda yaşanan duygular, zihinleri altüst eden mesajlar tam da anlatmaya çalıştığımız tarihle günümüz arasındaki bağı açığa çıkarıyordu. Kadın kahraman Şahmaran öncülüğünde onları bekleyenlerin karşısına çıkan doğal toplumun temsilcileri

ile bir adaya zincirlenmiş, zalim tanrılara karşı insanları koruyan Prometheus'un hikâyesi 21. yüzyılda yeniden canlanıyor zihinlerimizde. Çünkü bu hikâyelerde kendi hakikatini iktidar sahiplerine karşı koruyan, özgürlük sevdalısı savaşçıların direniş ve bedel ödeyiş tarihleri vardı.

Kürdistan halk hikâyelerinden olan Şahmaran, yaralara derman olan zehiri için öldürüleceğini bildiğinden insan erkeğinin yarattığı zalim uygarlığı terk eder; kimsenin kolay ulaşamayacağı mağarada kızlarıyla yeni bir yaşam inşa eder. Hikâyenin sonunda Şahmaran'ın mağaradan çıkışı azametlidir. İnsanın ihanetine uğrayan Şahmaran, intikam almak için mağaradan çıkarken geride bıraktığı kızlarına seslenir:

“Dönmezsem eğer bu mağaraya, bilin ki öldürülmüşüm... O vakit siz de intikamımı almak için çıkın insan uygarlığına...” Belki de Şahmaran tek başına çıkmamalıydı o mağaradan... Arkasında kendisi gibi düşünen, eyleyen kızlarıyla kudretli bir çıkış yapmalıydı...

Adı Yunancada “önceden düşünen” anlamına gelen Prometheus, tanrıların iktidar mekânı olan Olimpos Dağı'na sık sık davet edilse de gitmez; tanrıların iktidar dolu şatafatlı yaşamlarına tenezzül etmez. Hatta bir hayvanın en güzel yerlerini yiyip geri kalanını insanlara atan tanrılara öfkelenen Prometheus, bir gün getirilen etin en kötü yerini Zeus'a gönderir ve onun hastalanmasını sağlar. Zeus çok öfkelenir kendisine, bu öfkeyle insanlara ateşi yasaklar. Prometheus, Zeus'un insanlara yasakladığı ateşi ondan alarak yeniden insanlara armağan eder. Çünkü ateş, Kürdistan'da da olduğu gibi yaşamdır, özgürlüktür, bilgeliktir. Ateş olmazsa aydınlık olmaz, bilgi olmaz; dolayısıyla insan yaşamı olmaz. Ölümsüzdür Prometheus; Zeus cezalandırmak için onu bir kayaya zincirler ve kartallar her gün Prometheus'un karaciğerini yer. Ancak ölümsüz olan Prometheus'un karaciğeri her gün yeniden oluşur. İşkence böylece devam eder gider. Zaten Zeus'un niyeti onu öldürmek değil, yaşamdan tecrit hâlinde işkence etmektir. Ancak günün birinde, insanlığın koruyucusu merhametli yarı tanrı Herkül, Prometheus'u zincirlerinden kurtarır.

Hafıza aktarımı, bir halkın kendi kültürünü, dilini, hikâyelerini bir sonraki nesle anlatma eylemidir. Bu aktarımla, varlık köklerinden kopmadan yeniyi inşa etmenin macerasına girebilir. Kürdistan gerçekliğinde Sayın Abdullah Öcalan, varlığın tanınması sürecinin başarıya ulaştığına; şimdi, varlığın barış ve demokratik toplum çerçevesinde kurucu özne hâline gelmesi gerekliliğine vurgu yapıyor. Bunun için gerekli olan özgür düşünce, özgür irade, mücadele ve örgütlenme tartışmaları çok kıymetli. Tüm değerli olan bu gereklilikler

ancak hafıza aktarımı ile fark edilir, unutulmaz, yaşatılır. Yeni inşaat etmek için yeniden kendini fark etmenin, farklılıkların kıymetini birlik içinde yaşatmanın sorumluluğu hafıza aktarımından da geçiyor gibi geliyor insana. Komünleri teorik olarak anlatmak soyut kalabilir; hatta kapitalist modernitenin toplumun her hücresine sızdığı günümüzde imkânsız da görülebilir. Tarihsel deneyimler, kahramanların direnişleri, yarattıkları değerler anlatıldıkça, aktarıldıkça imkânsızlığın bir yanılsama olduğu da fark edilebilir. İmkânsızlığın olmadığı, yakın zamanda izlediğimiz gerillaların mekânlarından çıkma görüntülerindeki anlam dünyasında saklı duruyor.

Prometheus yoldaşlığıyla, kadın kahramanların öncülüğünde destansı günlerin yazılacağı zamanın ruhunda yaşıyoruz. Artık anlatıcı, dinleyici, izleyici olmaktan çıkarak eyleyici olmanın eşiğine girmenin heyecanını taşıyor zamanın ruhu...

Manifesto Okumalarından Notlar

Medya Doz-20 Temmuz 2025

En kutsal davalar için verilen savaşlar bile fazladan bir damla kan dökmeye başladığında birçok anlamı anlamsızlaştırmaya yetiyor. Kürt halkı olarak ne kadar istemesek de bu anlam yitimini yaşadık. Toplumsal, kültürel ve tarihsel varlığımızı kabul ettiren bir savaş verdik fakat anlamsal varlığımızı yitirmenin eşğine de getirildik

İmralı'dan çıkan son eser ile yorgun zihinlerimiz yeni bir enerji ile tanıştı. Belki de geleceğimizi şekillendirecek olan manifesto artık herkesin ulaşabileceği bir eser. Manifestoyu okurken olmazsa olmaz iki gerçeklik ile karşılaşılıyor insan biri; eleştiri ve öz eleştiriye doğru yapmak, iki; değişim ve dönüşümü özgürce yapmak... Bu iki gerçeğe göre kendini örgütlemeyenler sadece bu sürecin dışında kalmaz onurlu olan yenilenme eyleminin de dışında kalır. Manifesto da dikkat çekici binlerce kavram var ve her kavram insanı farklı bir anlama yakınlaştırıyor. Bu kavramlardan *tarih*, *anlam*, *doğa* ve *komün* kavramları ise bilmek için değil, anlamak ve doğru yaşamak içindir.

“Tarih”

Tarih algısı ile sınıdığımızı çözmek gerekiyor. Daha doğrusu inşa edilen tarih bizi sınıyor. Bu sebeple olacak ki sayın Abdullah Öcalan tarihin sosyolojisini yaparak, sosyolojiye de tarihsel bir kimlik kazandırıyor, toplumsallığı ve kadın eksenli bir bakış açısını toplumsal tarihin ana sütunu olarak belirliyor. Birçok konuda yeni yorumlar, yeni tanımlar getiriyor. Bu esnek ve özgür zihnin ürünü olan eser, bizdeki katı zihinsel katmanları da açığa çıkarıyor. Egemenlerin çizdiği sınırlarda şekillenen Kürt ve kadın bilinci, kendini özgürce tanımlamaktan mahrum bırakıldığı için özgür yaratımlara da adım atamıyor. Kastik katillerin çemberinde yaşam mücadelesi veren, bu mücadele içinde şekillenen tarihsel

bir sosyolojimiz var. Kürdün ve kadının bilinci dışardan enjekte edilen tanımlamalar ile bezendiği için öz bilinç, öz irade, öz saygı kavramları algılarımızda kafeslenmiş bulunuyor. Esasta bu antropolojik bir faciadır. Akış halimiz, donmuş bir gerçekliğe çarptığı için özgün tarih yorumlarımız gelişmiyor. Özgür cins, özgür birey, özgür toplum olamama halimize yeterince öfkelenemiyorsak biraz da var olana alıştırılmış olduğumuz içindir. Yeterince sorgulamayan, gerektiğinde isyan etmeyen, eşyanın tabiatı gereği değişmeyen ve değiştirmeyen zihinsel hal, esir alınmıştır. Bunu itiraf edememek özgür düşünmekten kaçmaktır. Sayın Abdullah Öcalan'ın dediği gibi “gözlerimizin önündekini bile görememek” nasıl bir tuzağın içine çekildiğimizin göstergesidir. Kürt ve kadın olarak örtülü bir tarihin rehineleriyiz ve bütün insanlık tarihini özgür bir zihin ile yorumlamadan bu rehin olma halinden kurtulmamız zordur. İktidarın bütün formasyonlarını deşifre etme aklına ulaşmak gerekir ki bu bin bir hile ile kurulmuş tuzaktan kurtulabilelim.

Kendimiz olabilmek için her şeyden önce kendi tarihimizi kastik katillerin elinden kurtarabilmeliyiz. Yanlış yazılan, örtülen, çarpıtılan bir tarihin bireyi olmak, yanlış, örtük ve çarpık olmaktır. Bu sebeple tarihin karanlık dehlizlerine inip özgür bir zihin ile cesur tarih yorumcuları olmak gerekmektedir, belki o zaman karanlıkların bile aydınlık ile anlam kazanabileceğini önce kendimize sonra da bütün insanlığa anlatabiliriz. Çünkü Sayın Abdullah Öcalan'ın yeni tarih yorumlarından da anlıyoruz ki insanlık tarihinde sorun olan en temel gerçek, anlam yitimi ile ilgilidir. Tarih boyunca egemenlerce yapılan anlam spekülasyonları, insanlık tarihine yapılan birer onur ve itibar suikastıdır. Kastik katillerin, insanlığın tarihi değerlerine kastetmesi belki de böyle başlamıştır. Binlerce yıl yanlış tarih ile yaşamak, yanlış yaşamaktır. Bu anlamda tarih yanlış ama ben doğru yaşadım demek ancak katı dogmatiklerin inanış biçimi olarak tezahür edebilir. Bazı yanılgılardan kurtulmak biraz da kendi momentumunu, kendi zamanını, kendi enerjini bulmak ile ilgilidir. Böylece kendisi ile tanışan insan tarihi ile de tanışır. İnsanlık, kadın ve Kürt tarihleri üzerine yoğunlaştıkça kendimiz ile tanışacağımız aşikâr fakat bizim gibi bir halkın sadece tarihi ile tanışması yetmeyecektir bir de tarihimiz ile barışmalıyız. Tarihine ve talihine küsmüş bir halkın kadınları olarak biliyoruz ki bizdeki bu tarifsiz hüzn büyük kaybedişlerin sonucudur. Belki de bu yüzden bu kadar amansız kavgalara giriştik. Şimdi kavgalarımızın ürününü toplamanın zamanına çok yakınız. Jineoloji ile edindiğimiz bilinç önümüze heyecan dolu tarihsel yollar ve yolculuklar seriyor. Kadınlar olarak sadece zamanın değil, mekânın da hafızasını canlandırma görevimiz var.

“Anlam”

Manifestoda dikkat çeken bir diğer kavram da anlamdır. Anlamı, acımasız gerçeklerin çarkında öğütemezsiniz, öğütülmez, öğütülmemeliydi ama bize uygulanan inkâr, imha ve asimilasyon en çok anlamımızı öğüttü. Yine halk olarak ezberleri bozamayan, cesur adım atamayan, alıştırılmış çaresizliğimiz en çok anlamı öğüttü. İçine çekildiğimiz varlık savaşı, zamanla uzayan savaşlar silsilesine dönüştü. En kutsal davalar için verilen savaşlar bile fazladan bir damla kan dökmeye başladığında birçok anlamı anlamsızlaştırmaya yetiyor. Kürt halkı olarak ne kadar istemesek de bu anlam yitimini yaşadık. Toplumsal, kültürel ve tarihsel varlığımızı kabul ettiren bir savaş verdik fakat anlamsal varlığımızı yitirmenin eşiğine de getirildik. Varlığımızı anlamsızlığın pençesinden kurtarmak sanıldığından daha zordur. Masum fikirler ile başlayan, sosyalizmi savunan, demokrasi ve özgürlük isteyen hareketlerin birçoğu içine çekildiği şiddet sarmalında eksen kayması yaşayıp zamanla savaştığı karşısına benzemeye başladı. Kürt halkı olarak bu konuda çok direndik, kötülüğe yenilmedik ama iyiliğin zaferini de ilan edemedik.

Anlam yitimi ideolojik iflas demektir. Anlamadım, diyerek bu iflas gizlenemez, ancak kendini kandırmak olur. Şunları diyebilmeli ve özeleştirisini verebilmeliyiz: İktidarcı fikirler beynimi hırpaladığı için doğru anlamıyorum. Dogmalarım olduğu için iyi anlamıyorum. Kişiliğimi xwebun gerçekliği ile yaratmadığım için güzel anlamıyorum demek mantığa daha uygundur. Anlam gücünü ve inancı birbirine karıştırarak anlama da bir kalıp bulmak, anlamlara değişmezlik atfetmek, anlamı katı bir inanca dönüştürmek, özgür düşünmenin yasaklandığı toplumlara has bir özelliktir. Bilmeliyiz ki katı inançlar tuzaklar ile doludur ama değişken ve özgür anlamlar, eski kalıpları kırıp yeni kapılar açar. Tek düzeliğin dayatması altında yeni görüşler boy veremiyorsa demokrasiden bahsedemeyiz. Bu sebeple Sayın Abdullah Öcalan’ın başlattığı değişim ve dönüşüm sürecinde en çok ihtiyaç duyacağımız şey anlam gücü olacaktır. Ontolojik olarak anlam kazanmalıyız. Bu anlam zamanını umut zamanı olarak da değerlendirmek doğru olandır.

“Doğa”

Anlam arayışının sonsuzluğu heyecan verici olduğu kadar doğanın hakikatini ve diyalektiğini anlamak da heyecan vericidir. Hiçbir şeyin olduğu gibi görünmediğini doğa sayesinde görüyoruz. Doğayı anlama arayışları bilinci açan bir gerçekliğe sahiptir. Doğaya bağlı olma halimiz, bize enerji veren bir gerçekliktir. Doğa sürekli değişim ve dönüşüm halindedir. Eğer bizde tekrar varsa bu doğadan kopuşumuzu ifade eder. Doğadan kopma hali yaşamdan kopma halini ifade eder. Doğadan öğrenmeyi bıraktığımız zamanlar, erkek dünyasının yanıltıcı bilimciliğine mahkûm olduğumuz zamanlara tekabül ediyor.

Kadınların doğadan kopuşu ve eve kapatılışı ile beraber yaşamın, tarihin seyri değişmiştir. Doğadan kopuş ile beynimizin kodları ile oynanması aynı zamana denk geliyor. Kendini ifade etme alanlarımızın azalması da doğadan kopuş ile başlıyor. Bu anlamda kendini ifade edememek bir boğulma halidir. Böylece ifadesiz kadın, boğulan toplum gerçekliğini doğuruyor. Bizi doğuran doğadan kopuş hali öz benliğe yabancılaşmayı da beraberinde getiriyor. Böylece kadın erkeğe, erkek topluma, toplum hakikat algısına yabancılaşıyor. Doğadan kopan insanın beyni ile sadece oynanmamış, beyni laboratuvara alınarak yeniden yapılandırılmış. Bu anlamda doğaları; tekrardan tanımlamak, birinci, ikinci ve üçüncü doğanın ufuk açıcılığında tarihe ve geleceğe bakmak gerekecek. Her zaman birbiri ile savaş halinde olan kadın ve erkek, toplum ve birey, ezen ve ezilen gerçekliği, mutsuz yığınlar yaratmaktan öteye gidemiyor. Şimdilerde bütün toplumlar, bütün kadınlar, bütün erkekler fazlasıyla mutsuz çünkü doğadan kopuk. Mutsuzların birbiri ile savaşından kurtulmanın bir yolu da kendi doğamız ile tanışmaktan geçiyor. Her varlık özünü bulduğunda, doğa ile buluştuğunda mutlu olabilmesi de olasılık dahiline girecektir. Bu ihtimal bile insanı mutlu ediyor.

“Komün”

Yeniden yorumlanmaya muhtaç olan bir kavram da komündür. Klan ile başlayan komünal zihniyet, komünal kültür, toplumu bir arada yaşatan bir gerçeklik olması itibariyle günümüze uyarlama ve örgütlenmenin temel formasyonu olarak ele alma ihtiyacı doğmaktadır. Devlet olgusu ise toplumu dağıtıcı bir etkiye sahip olduğundan burada bir mücadele alanı açmak kaçınılmazdır. Demokratik modernitenin kimliği komün olduğu için devletler ile çelişki ve çatışma halindedir. Bu anlamda Kürdistan’da da devletçi ve tekçi kapitalist modernitenin saldırılarına en çok maruz kalan komünal değerlerdir. Egemenler karşısında komün olarak kalmak, toplumu ayakta tutan bir gerçekliktir. Kendine yeten komün, sınıfsal tutumdan uzak durur. Komünal toplum için örgütlü durmak bir zorunluluktur. Değerlerini savunmak da komünal toplumun diğer bir özelliğidir. Komünal toplum kendini yöneten toplumdur. Zira yönetme erki devlet ile kodlanmış olsa da esas yönetici güç toplumun iç dinamiğinde gizlidir. Bu anlamda komünal yaşayan toplum parçalanamaz. Bunun bilincine varan toplum, başka sistemde yaşamayı tercih etmez. Bu komünal yaşam tercihi, özgür tercihlili toplumsallığı da doğurur. Kendine sosyalist diyen her bireyin yeni çalışma alanı, inşa ve dönüşüm alanı komündür. Sosyalist yaşamın özünde komün varsa her birimizin komünalist olması önünde de bizden başka engel yoktur.